

מבצע קורנס 2026 האוברלורד של רזולט וצ'רצ'יל?

written by ד"ר אל"מ במיל' חנן שי | 18.05.2026

כדי לשבור את הקיפאון שנוצר בהפסקת האש השבירה מול איראן, מדווחים גורמים בפנטגון כי הממשל האמריקני מכין מהלך צבאי משמעותי שמכונה Operation Sledgehammer – "מבצע קורנס". השם אינו מקרי.

בשנת 1942, בשיאה של מלחמת העולם השנייה, פיתחו האמריקנים תוכנית פלישה ראשונה לחופי אירופה הכבושה. גם היא נקראה Operation Sledgehammer. זה היה ניסיון רציני להקים חזית שנייה שתכריע את גרמניה הנאצית: נחיתה מהירה בצרפת, כיבוש נמלים והכנה לפריצה גדולה.

התוכנית לא יצאה לפועל. הכוחות לא היו מוכנים, הבריטים התנגדו, והאמריקנים בחרו בסופו של דבר ב-Operation Torch בצפון אפריקה. Sledgehammer נשאר בגדר תוכנית מגירה ☒ הגרסה הראשונית של מה שהפך שנתיים מאוחר יותר ל-Operation Overlord: הפלישה לנורמנדי, המבצע המכריע של מלחמת העולם השנייה.

ייתכן שהמתכננים האמריקנים של 2026 מודעים היטב למשמעות ההיסטורית של השם. אם כך, יש מקום לתקווה ☒ כי הם בחרו בשם שמסמל, כבר מ-1942, את הרצון להכרעה מהירה וישירה. ההשוואה איננה בין המשטרים עצמם, אלא בין שתי תפיסות מלחמה: מלחמת התשה מוגבלת מול ניסיון אמיתי להכרעה אסטרטגית.

מלחמות קבינט מול מלחמות הכרעה:

עד סוף המאה ה-18 רוב המלחמות באירופה היו מלחמות קבינט ☒ מלחמות מוגבלות, שנוהלו בידי שליטים ושרים באמצעות צבאות שכירים קטנים. מטרתן לא הייתה להכריע את האויב, אלא להשיג יתרון דיפלומטי או שיפור עמדות.

התוצאה הייתה מלחמות ארוכות, יקרות ובלתי מסתיימות. אף צד לא היה מוכן לשלם מחיר דמים גבוה, משום שהצבא היה "רכוש" של השליט ולא של העם.

המהפך התרחש עם עליית המדינות הלאומיות והצבאות ההמוניים. המהפכה הצרפתית וה-levée en masse יצרו צבאות של אזרחים בעלי מוטיבציה לאומית. נפוליאון הפך אותם למכונת מלחמה המבוססת על תמרון מהיר, ריכוז כוחות והכרעה. לראשונה נעשתה המלחמה אמצעי להכרעה פוליטית מוחלטת ☒ בדיוק כפי שקלאוזביץ יתאר מאוחר יותר.

אולם ההצטיינות הפיקודית שביקשו קלאוזביץ ומולטקה לפתח לא נועדה לשחזר את מלחמותיו של נפוליאון במלוא מחירן האנושי, אלא להשיג הכרעות נפוליאוניות במחיר נמוך בהרבה [2] בעיקר בחיי לוחמים [2] וכן לאפשר למעטים וקטנים לנצח רבים וגדולים מהם. משום כך הוקם גם צה"ל מלכתחילה כצבא קלאוזביץ-מולטקאי.

החזרה לעידן מלחמות הקבינט:

מאז אמצע שנות ה-2000 (וביתר שאת אחרי 2006) התרחש מהפך הפוך. צה"ל, ואחריו הצבא האמריקני, אימצו תפיסת מלחמה פוסט-מודרנית של "מכות כואבות", "גריעה", "הרתעה" ו"ניהול סיכונים". מלחמה הפכה שוב למלחמת קבינט מודרנית [2] מוגבלת, טכנולוגית ו"חכמה", אך בלתי מסתיימת.

התהליך הזה התרחש במקביל לדעיכת הלאומיות ועליית כוחם של ארגונים על-מדינתיים, ביטול או צמצום שירות החובה, והחלשה מכוונת של הדרג המתמרחן היבשתי [2] לטובת חיזוק הדרג האווירי והסייברי. תמרון יבשתי והכרעה דורשים רצון לאומי חזק ונכונות לסבול קורבנות, שהצטיינות מצביאותית נועדה לצמצמם ככל האפשר.

אלא שעשורים ללא מהלכי תמרון יבשתיים רחבי היקף החלישו בהדרגה גם את המצוינות המצביאותית עצמה ואת הידע והיכולת לנהל מהלכי הכרעה אופרטיביים.

אך התהליך לא היה צבאי בלבד. הוא שיקף גם שינוי פילוסופי עמוק יותר בתרבות המערב: מעבר מתפיסת אמת אובייקטיבית, המאפשרת להבחין בין צדק לעוול ובין תוקפן למתגונן, לתפיסה רלטיביסטית המתקשה לקבוע היררכיה מוסרית ברורה. חברה שמתקשה להבחין בין אמת לשקר, מתקשה בסופו של דבר גם להצדיק הכרעה [2] ולכן מעדיפה "ניהול סיכונים" אינסופי על פני ניצחון.

מבחינה היסטורית, חזרנו לנקודה שממנה המלחמה המודרנית חילצה את החברה: עידן של מלחמות בלתי מסתיימות, שבהן אף צד אינו מנצח באמת ואף צד אינו מובס באמת [2] רק מדמם לאורך זמן.

תנאי ההכרעה והמשמעות האסטרטגית של קריסת משילות:

הדיון על מבצע קורנס 2026 אינו יכול להישאר במישור הצבאי-טכני בלבד. הוא נוגע בשאלה עמוקה בהרבה: מהי הכרעה במאה ה-21 מול משטר מהפכני, אידאולוגי ומוכן לשלם מחיר דמים כמעט בלתי מוגבל.

הכרעה פנימית אינה אסטרטגיה [2] היא תוצאה. משטרים טוטליטריים נופלים כאשר הם מאבדים את היכולת הפיזית לשלוט.

הטריגר האמיתי לקריסת משטרים הוא בסיסי בהרבה:

- משכורות שאינן משולמות
- מחסור חמור במוצרים חיוניים
- קריסה של שירותי המדינה

ברגע שהמדינה אינה מסוגלת לשלם למנגנוני הכפייה שלה § משמרות המהפכה, הבסיג' והמיליציות § היא מתחילה לאבד את עמוד השדרה שמחזיק אותה.

הכרעה אינה חייבת להיות פלישה. היא יכולה להיות שיתוק מדינתי מכוון דרך פגיעה ברשת החשמל, בתי זיקוק, מערכת הבנקאות והתקשורת. מדינה ללא חשמל, דלק ומשכורות אינה יכולה לייצר טילים, להפעיל פרוקסיז, לשלם לכוחות הביטחון או לדכא את אזרחיה. זהו מצב שבו המשטר קיים בעיקר על הנייר.

ברור שתגובה איראנית חריפה צפויה § טילים ורחפנים על ישראל, מתקפות על מדינות המפרץ ועל בסיסים אמריקניים, ואולי אף ניסיון נוסף לסגור את מיצר הורמוז. אך דווקא כאן נדרשת הבנה תיאורטית עמוקה יותר: הגנה והתקפה שלובות זו בזו. התוקף חייב גם להגן על עצמו מפני התקפת נגד, והמגן § אם הוא רוצה לשרוד § חייב גם לתקוף.

לפיכך, מתכנני מבצע קורנס חייבים לבסס את המבצע על שתי תחבולות במקביל:

הראשונה § שתכריע את איראן ותשבור את יכולת התפקוד המדינתי שלה.

השנייה § שתמנע את שחיקתן והכרעתן של ארה"ב, ישראל ומדינות המפרץ תחת מתקפות הנגד הצפויות.

מי שלא מתכנן את שתי התחבולות הללו כאחד § אינו מתכנן הכרעה, אלא סיכון מיותר.

טראמפ כבר חצה את הרוביקון:

מרגע שמעצמה דמוקרטית יוצאת למלחמה מול משטר מהפכני, קשה מאוד לחזור למסלול של "ניהול סיכונים". בסופו של דבר נותרות שתי אפשרויות: הכרעה או כישלון.

הרגע הסינגולרי:

מבצע קורנס 2026 הוא נקודה היסטורית סינגולרית.

סיום המבצע ללא הכרעה ברורה עלול להזמין את אויבי המערב לאתגר אותו מחדש, משום שהוא ישדר חולשה והיעדר נחישות. מבחינת ישראל, משמעות הדבר עלולה להיות המשך ישיר של המלחמה שהחלה ב-7 באוקטובר והתגלגלה למלחמת התשה ארוכה, רב־זירתית ובלתי מסתיימת.

אם הוא יישאר בגרסת "מכות כואבות" [?] הוא יאשר סופית את ניצחון תפיסת מלחמות הקבינט המודרניות.

ואם הוא ינוצל להכרעה אמיתית [?] גם בירי מנגד, גם בלי חייל אחד בטהרן [?] אז הוא יהיה הרגע שבו המערב חוזר לתורת המלחמה הקלאסית.

ציביליזציה ששוכחת איך מנצחים [?] בסופו של דבר מפסידה.

ציביליזציה שזוכרת [?] יכולה לעצור את דעיכתה.

פורסם באתר JDN, בתאריך 18 במאי 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.